

تاليا ماوھى چەند سالىكە بە ئەستىزە پۇپى ئەمىرىكى ناسراوھ و ناوبانگى لە سەرانسەرى جىھاندا بلاوبۇتەوھ، ئىستاش جەماوھەكەى بە سەدان مىليۇن كەس مەزەندە دەكرىت .

تاليا لە ۱۹۷۲/۸/۲۶ لەدايكبووھ و كچە بچووكى خىزانەكەيەتى، خوشكەكانى ناويان (لاورا، ئەرنىستا، گابريلا، فرىدىريكا)يە و خىزانەكەيان لە پىنج خوشك و دكتور ئەرنىستۆ سۆدى باوكيان و يۇلاندا ميرىنداى دايكيان پىكھاتىبوو، تەمەنى تاليا ۵ سال بوو كاتىك باوكى كۇچى كرد، ئەم رووداوش كارىگەرىيەكى دەروونىي زۆر خراپى لەسەر تاليا ھەبووھ و بۇ ماوھى يەك سال بى دەنگ بووھ، تەننەت لە گەل دايك و خوشكەكانىشى قسەى نەكردووھ، بۇيە دايكى ناچار بووھ بىباتە لاي چەند پزىشكىكى دەروونى، دواى ناسايى بوونەوھى باروۇخى تاليا دەستى بە خوئىدن كرددووھ، سەرەتا لە قوتابخانەى فەرنسى لە مەكسىك خوئىندوتەتى و لە ئەكادىمىي رۇزسلانچ كۇتايى بە خوئىدن ھىناوھ.

كاتىك لاوراى خوشكى كە لە بوارى شانۇدا كارى دەكرد لە گەل خۇى دەبىرد بۇ بىننى چەند نمايشىكى شانۇيى، ئەمەش كارىگەرىيەكى زۇرى لەسەر تاليا ھەبووھ و خەونى بەووھ بىنىوھ، كە لە بوارى گۇرانى و شانۇدا سەركەوتن بەدەست بەئىت، ئەمەش واىكردووھ كە لە تەمەنى ھەشت سالىدا فىرى ژەنىنى پىانو

تاليا كچە ئەكتەر و گۇرانىبىژى مەكسىكى:

سەقامگىرى خىزانى ھۆكارىكە بۇ سەركەوتنى ھونەر مەند

لە گەڵ داپیرە و باپیرە دژیا لەسەر کەناری دەریا، لە (ماریمار) تالیا توانی سەرنجی ملیۆنەھا کەس لە ھەردوو کیشوهری ئەمریکا، رۆژھەلات و رۆژئاوای ئاسیا بۆ خۆی رابکێشێت و ناوبانگێکی جیھانی بۆ خۆی پەیدا بکات، تا وای لێھات بەم دوایبە زنجیرەکانی لەسەرتاسەری جیھان بە سیانەکەى ماریا ناسران، ئەمەش پالپشتیکی دیکە بوو بۆ سەرکەوتنەکانی لە بواری گۆرانیکوتن، تالیا ھەر بەوھەش نەوستا، بەلکو بەم دوایبە کتیبیکی تاییبەت بە منداڵانی پلاوکردهوہ. تالیا ئیستاش لەسەر کاری ھونەری بەردەوامە، بەتایبەتی لە بواری گۆرانیکوتن، کە یەکێک لە ئەستێرە ھەرە سەرکەوتووکانی مەکسیک و خاوەن جەماوەریکی زۆر، ئەوێ زیاتر سەرنجی جەماوەری راکێشاوہ، ئەوێبە دوای ئەو ھەموو سائە تالیا کە تەمەنی لە پەنجای سالی نزیک بوو، کەچی بێ ئەوێ نەشتەرگەری جوانکاری ئەنجام بدات، ھێشتا جوانیەکەى خۆی لە دەست نەداوہ.

ماریمار دەلی: پێوستە مرۆف بەتایبەتی ئەو ئافرەتانەى کە ئەکتەر و کەسایەتی ناسران، بتوانن پارێزگاری لە جوانی خۆیان بکەن و لە دەستی نەدەن، لەوانە خۆراکی تەندروست، زۆر خۆ ماندوو نەکردن، ئەنجامدانى وەرزش بەشێویەکی رێکوپێک، ئەمانە ھەموویان یارمەتیدەرن بۆ تەندروستیەکی باش، کە کاریگەری راستەوخۆی لەسەر پیر ئەبوون و مانەوێ مرۆف بە گەنجی و جوانی ھەیە.

تالیا ھەر سەبارەت بە جوانیەکەى دەلی:

ھۆکاری سەرەکی مانەوێ من بە جوانی ئەوێبە کە لە ژیاندا لەگەڵ ھاوسەر و خێزانەکەم زۆر ئاسوودەم و تا ئیستە ھیچ گرتنێکیان نەبوو، سەقامگیری خێزانی بۆ ئافرەت زۆر گرنگە بەتایبەتی ھونەرەندان، چونکە میدیاکان ھەول دەدەن بچووکترین شت دەربارەى ھونەرەندان بزانن، بۆ ئەوێ لە رێگای ئەوانەوہ ناوبانگ پەیدا بکەن، بێ ئەوێ گوی بە ژیانی تاییبەتیان بدن، ھەرەھا دەلیت: لەم رووہە نموونەمان زۆرە کە ناسەقامگیری خێزانی و بێ بەزیی میدیاکان پۆتە ھۆکاری جیاپونەوہیان، بۆیە سەقامگیری دەروونی زۆر گرنگە و کاریگەری لەسەر ھەموو لایەنەکانی ژیا دەلیت، بەتایبەت بە جوانی مانەوہ.

بیت، ھەموو ھیوا و ئاواتی تالیا ئەوہ بوو کە رۆژێک لە رۆژان بیتە ئەستێرەکی بەناوبانگی جیھان. دوای ئەوێ تالیا لە تەمەنی ۴ سالییدا بۆ یەکەم جار لە بەرنامیەکی تەلەفزیۆنی منداڵاندا دەرکەوت، ھەر ئەو کات زۆر کەس پێشبینی پاشەرۆژیکی پرشنگداریان بۆ دەکرد، دوای دوو سالی و اتا لە تەمەنی ۶ سالییدا دوای رزگاربوونی لەو باروودۆخە دەروونیەکی کە بە ھۆی مردنی باوکییەوہ تووشی ھاتبوو، پەيوەندیی بە تیبکی مۆسیقا و گۆرائی منداڵانەوہ کرد بە ناوی (Din Din)، ئەو کات تیبکە چوار ئەلبومی تاییبەتی منداڵانیان پلاوکردهوہ، لە تەمەنی ۱۳ سالییدا لە قوتابخانەى (Tara Parra) بەردەوام بوو لەسەر مەشتی ھونەری و لەسەر دەستی مامۆستا فلورینس ریگس وانەى خویند، کە ئەو مامۆستایە وانەى بە زۆر لە ھونەرەندی ناوئارەکانی جیھان داوہ، وەک: مایکل جاکسون و مادونا و چەندانی دیکە، لە سالی ۱۹۸۳ بەشداری لە درامای (چیکۆلاداس) دا کرد و دوای ئەوێ پەيوەندیی بە شانۆوہ کرد، رۆلی پالەوانی لە شانۆگەری (فاسیلینا) بینی کە رۆلیکی کۆمیدی بوو.

ئەو شلەژانەى کە لە سالی ۱۹۸۶ گۆرائی و مۆسیقای مەکسیکی تیبکەوت، دەرگای ناوبانگ و سەرکەوتنی بۆ تالیا و لا کرد و لە گەڵ تیبە مۆسیقیەکەى کە بە (تیمبریکا) ناسراوہ، تا سالی ۱۹۹۰ لە لوتکەدا بوون، بەلام دواتر چەند ناکوکییەک کەوتە ئێو ئەندامانی ئەو تیبە و بوو ھۆی ئەوێ بە یەكجاری تیبەکە نەمینێ و ئەندامەکانی ھەریەکەو لە شوێنێک گیرسانەوہ، بەلام تالیا بەوہ رازی نەبوو و پراییدا خۆی بە تەنیا بەردەوام بیت و خەونەکانی بەدەست بیت، تا ئەوکاتەى کە توانی یەکەم ئەلبومی تاییبەتی خۆی بەناوی (تالیا) پلاو بکاتەوہ، بەمەش رۆژێکی تاییبەتی بۆ خۆی دیاریکرد و خۆی لە گۆرائی بە کۆمەل و سلبیاتەکانی رزگار کرد.

لە کاتی نواندندا تەنیا گوترايەلی خواست و فەرمانەکانی وینەر و دەرھینەر نەدەبوو، بەلکو بەتەواوی دەچووہ ئێو ئەوکەسایەتیەى بەرجەستەى دەکات و بە شێویەکی زۆر نزیک لە راستەقینە، دەچووہ ئێو ئەو واقعەى کە لە رۆلەکەدا دەبینی، بۆیە لە زنجیرەکاندا زوو دەچووہ ئێو دلی جەماوەر و کاریگەری بەسەر جەماوەرەکەییوہ دیاریبوو، تالیا بۆ یەکەم جار توانی زنجیرەى (رۆمان) لە ناستی ناوخۆی مەکسیک بۆ دەروہ بگوازێتەوہ و بیکات بە یەکێک لە ھونەرەنەى کە جەماوەرێکی بیشماری لە سەرانسەری جیھان ھەبیت، ئەخاسە لە و لاتانەى کە ھونەرەکیان زۆر پێشکەوتووہ، لە ولاتەکانی دیکەش کە ناستی ھونەریان زۆر بەرز نەبوو، وایکرد بە ھۆی ئەم زنجیرەییوہ بگەنە قۇناغی رەخنەگرتن، بە نواندنی رۆلی کچە پلیت فرۆشەکە لە ماریمار مەرسیدس و ئەو کچە بیکەسوکاری

عەلىيا لە نىۋان سەلمان خان و عامر خان بېرىددا

يەك كاتدا تۆمار بېرىن و ۋىتەيان بېگىرىت، بۇيە دەبوايە يەكىنك لە كارەكان رەت بىكەتەۋە، لە ھەمان كاتدا نەيدەۋىست فىلمى (انشاءالله)ى لە دەست بېچىت. تەننەت چەند كارىكى دىكەيشى لە پېناۋ ئەۋ فىلمە رەت كىردۆتەۋە، لەۋانە كارىك لە گەل سەلمان خان، ئەمەش ۋاى لىكردۋەۋە كە ھەست بە بېزارى بىكات. لە لايەكى دىكەۋە ھەندىك لە سەرچاۋەكان ئەۋەشيان راگەياند كە عەلىيا دەيەۋىت بەشدارى لە فىلمىكى دىكەش بىكات، كە باس لە ژيانى (تۇشۇ) دەكات و سىنارىۋكەى لە لايەن شاندرام مۇھايىن جابن نووسراۋە، بەلام باسى ئەۋ كارەى نەكردۋەۋە.

خانمە ئەستېرەى بۇلىۋد عەلىيا بەھات خۇشچالىى خۇى دەرىپى بۇ بەشدارىكردنى لە فىلمىكى نويى شان بە شانى سەلمان خان بە ناۋى (انشاء الله) كە لە دەھىنانى سانجاي لېلا بەنسالى-يە. پېش ماۋىيەك راپۇرتەكان رايانگەياند كە ۋىتەگرتنى فىلمى (انشاء الله) بۇ ماۋىيەكى نادىيار دۋادەخرى، بى ئەۋەى ھۆكارەكانى رايگەيەندىرت، بەلام رۇژنامەى تايمز ئۇف ئىندىيا رايگەياند كە ھۆكارەكى بۇ ئەۋە دەگەپتەۋە عەلىياى تەمەن ۲۶ سال رازى نەبۋە بەشدارى لە فىلمىكى دىكەى عامر خان بىكات، چونكە بېرىار بوۋ ھەردوۋىكان لە

نەبىلە عوبىد:

رېزگرتن بىروام بە خۇم زىاتر دەكات

بەپۇبەرايەتتى فىستىۋالى ئەسكەندەريەى سىنەمايى بۇ ۋلاتانى دەرياي سېى ناۋەرپاست، بېرىيان دا، خولى (۳۵) - مەينى فىستىۋالەكە بە ناۋى ئەستېرەى ناسراۋى مىسىرى نەبىلە عوبىد بىكەن، ئەمەش ۋەك رېزىك بۇ كارۋانى ھونەرى ئەم خانمە ئەكتەرە. لەم بارەۋە نەبىلە لە بەياننامەيەكدا رايگەياند كە رېزىنانم لە لايەن (فىستىۋالى ئەسكەندەريە) - مەۋە بە ھۇى ئەۋ پىنگە و خۇشەۋىستىيەى فىستىۋالى ناۋبراۋ لە دللى من ھەيەتى، تامىكى تايبەتى ھەيە، چونكە يادگارىي زۇر خۇشم لە گەل ھەيە، لەسەرۋوى ھەمۋوشيانەۋە يەكەم خەلاتى بوۋى سىنەمام لەم فىستىۋالە بە دەستەپنا، ئەۋىش خەلاتى باشتىن ئەكتەرى نافرەت بوۋ لە فىلمى «ولا بزال التحقيق مستمرا» كە لە نووسىنى ئىحسان عەبدولقدوس و دەھىنانى ئەشرف فەھمى بوۋ، ھەر ئەم خەلاتەش بوۋە ھۇى ئەۋەى كە متمانەى زياتىرم بە خۇم ھەيىت و لەۋ كاتەۋە رېرەۋىك بۇ ژيانى ھونەرىي خۇم دانا و لەسەرى رۇيشتەم.

سەبارەت بە خولى (۳۵) - مەينى فىستىۋالەكەش وتى: نارنانى خولەكە بە ناۋى مەنەۋە خۇى لە خۇيدا دەستكەوت و رېزىنانىكى گەۋرەيە و لە ژيانى ھونەرى مندا بە دەستكەۋىتىكى گىرنگ دادەرت، لە ئىستەۋە خەۋن بەۋ سەتەۋە دەبىنم كە لەسەر شانۇ بوستەم و لە گەل رۇلەكانى ئەسكەندەريەى بوۋكى دەرياي سېى ناۋەرپاست ناھەنگ بېگىر، ئەسكەندەريەى خۇى بۇ ھونەرمەندان تامىكى تايبەتى ھەيە، بەتايبەتى بۇ من كە لىرەۋە دەستەم بىكرد و ئىستاش بەرى رەنجى ئەۋ كارۋانە دەخۇم، كە پېش چەند سالىك دەستەم بىكرد، يادگارىيەكان ھەمۋوبان ۋەك فىلمىك بە بەرچاۋمدا گۈزەر دەكەن، بە خۇشى و ناخۇشەيەكانىانەۋە، لەم كارۋانەدا لە پېناۋ مىسىر و ھونەر و دلخۇشكردنى جەماۋەر قوربانىيى زۇرم داۋە، ھىوادارم ئەم رېزىنانە بىتتە سەرتەى قۇناغىكى گەۋرە لە كارۋانى ھونەرىمدا.

ناجی سەلیمی خۆی بۆ چەند کاریکی نوێ ئامادە دەکات

خانمە سینەماکار و گۆرانییژی رۆژەهەلاتی کوردستان ناجی سەلیمی، سیناریۆی فیلمیکی ئامادە کردووە، دەربارەی ژبانی بریار کە بەر لە ماوەیەک بە هۆی نەخۆشیەک کۆچی دوایی کرد. لەم بارەوہ ناجی سەلیمی دەرھێنەری دانیشتووی شاری بۆکان رایگەیاندا: ئیمە کورد ھەمیشە ژبانیمان پڕ بوو لە کارسات و تراژیدیا، کە بە سەدان فیلمیش ناتوانین گوزارشتیان لێ بکەین، ھەر لە ھەڵبەجە و ئەنفالەوہ بگەرە تا دەگاتە شەری نەگرسی تیرۆریستانی داعش و رفاندن و کوشتنی ھەزاران ئێزیدی، رووداوی کۆچی دوایی بریار پەپولە ناخی ھەموو کوردیکی ھەژاند، ئەم رووداوە زۆر کاریگەری ھەبوو لەسەر من وەک سینەماکار، بۆیە لە چەند رۆژی رابردوودا سیناریۆیەک دەربارەی ژبانی بریار و باوکی ئامادە کردووە، چونکە کارساتیکە کە خۆشەویستی نیشتمان و باوک لەو کارساتە بە تەواوی رەنگی داوتەوہ.

سەبارەت بە دەستپێکردنی کاری فیلمەکە ناجی سەلیمی کە یەکەم سینەماکاری کوردە بیری لە بەرھەمھێنانی ئەم فیلمە کرۆتەوہ، وتی: «بە نیازم لە چەند رۆژی داھاتوودا سەردانی کوردستان بکەم و لە نزیکەوہ چاو بە کەسوکاری بریار بکەوێت، چونکە سیناریۆیەکی تۆکمەم ئامادە کردووە، بەلام پێویستە لە نزیکەوہ چاو بە کەسوکاری بکەوێت، بۆ ئەوێ فیلمیک بیت کە جگە لە باسکردنی ژبانی بریار و باوکی، بەگشتییش ئەمە بەشیک بچوو کە لەو کارساتانە رۆبەرروومان بوونەتەوہ.

دەربارەی دوایی کارەکانی خۆشی ناجی سەلیمی وتی: لە ماوەی رابردوودا دوو گۆرانی نوێم تەواو بوو، کە بەم نزیکانە بلاویان دەکەمەوہ، لەلایەکی دیکەوہ لەو سەردانەکی کە بریارە بۆ ھەرئێمی کوردستان ئەنجامی بەدەم، سوپرایزێکم ئامادە بۆ جەماوەر کردووە، ھیوادارم بە دلێان بیت.

ئىنسلوشنىك بۆ ئەنقال

تارىق كارىزى

جىيى خۇي نەكردووتەتەو. ئەم هونەره تىكپراي چەمك و اتا وەك پرۆژەيەكى هونەرى، لە يەك بەرھەمدا چىر دەكاتەو، ئەو بەرھەمەش لە قەبارەى ھەمەجۇردا (گەورە، مام ناوہندى، بچووك) خۇي دەنوئىن، ئەگەر ئىنسلوشنەكە گەورە بوو، ئەوا دەكرى ھەلگىرى سىماي يەك چالاكىي سەربەخۇ يىت، ھونەرمەندىش ئازادە لەوہى كۆمەلنىك ئىنسلوشن (ھەلبەت دەكرى بەرھەمى دىكەشى لەگەلدا يىت) لە پىشانگايەكدا بخاتە روو. دوايىن پىشانگاي ھونەرمەند عەلى رەزا (خەلكى شارى خورماتووە لە باشوورى كوردستان و لە ئىرەندا نىشتەجىيە) لە رووى تەكنىكى كار كردن و لە رووى ھونەر و ئامانجىشەو، ھەنگاويكى بوپرانە و سەركەوتوو بوو.

ئىنسلوشنەكە (كۆتەلەكە) ناوہراستى ھۆلى مېدىاي لە شارى ھەلپىر داگىر كرد بوو، بىنەرانى بەرەو كەنار و لاپەرى ھۆلەكە، نزيك بە ھەر چوار دىوارەكە، پال پىوہ نا بوو. داگىر كردنى بەشى ھەرە زۇرى رووبەرى گەورەى ھۆلنىك بە يەك بەرھەمى ھونەرى، نىشانەى بوپرى و لە ھەمان كاتدا تواناي ھونەرمەندەكەيە، كە لە خۇي رادەبىنىت بە يەك بەرھەمى شىوہكارى، پىشانگايەكى تايبەت بكاتەو.

بەر لەم پىشانگايەى عەلى رەزا، ھەستم بە گەرم و گورپى و نامادە بوونى ھونەرى ئىنسلوشن لە كوردستان (يان بە لاي كەمەوہ لەو شوپنەنى كە من ئاگام لە بزافى شىوہكارى كوردستان ھەيە) نەكرد بوو. لەم پىشانگايەدا بابەتنيك بە دوو رەھەند خرا

ئىنسلوشن (Instlution) واتە ھونەرى تىك ھەلگىش. زاراوہكە وەك بە زمانى ئىنگىلىزى گۆ دەكرىت، قورس بە سەر زمانى كەسيكدا دىت كە بە كوردى قسە دەكات. من لە كورداندنى ئەم زاراوہيە، پىتې (ت: تى) يەكەم لى لا برد، بۆ ئەوہى لەگەل رىتمى فۆنەتېكى زمانى كوردى بسازى: ئىنسلوشن: تىك ھەلگىش، لە جياتى (ئىنستلوشن يان ئىنستلوشن). ئىنسلوشن، تەرخىكى تازەى باوى ھونەرى شىوہكارىيە. كۆ كردنەوہى ھەمەجۇر پارچە (چ زۆر بن يان كەم) و دروست كردنى رايەلنىكى واتا يان جوانى، يان ھەردووكيان پىكەوہ، پىنى دەگوتىت ئىنسلوشن.

پىم وايە يەكەمىن جارە ھونەرمەندىكى شىوہكارى كوردستان، بەم شىوہ بالايە ھاتووتە دەست و پىشانگايەكى بە يەك بەرھەم (يەك ئىنسلوشن) كردووتەوہ. پىشانگايەكە برىتى بوو لە يەك بەرھەمى زەبەلاح لە بارەى تراژىدياي نەتەوہيەك، شالاولى ئەنقالى ۱۹۸۸ دژ بە كورد. ئىنسلوشن (ھونەرى بەرجەستە كردن بە لىكدانى پارچەى ھەمەجۇر)، ھىشتا بە تەواوى لە لاي ھونەرمەندانى شىوہكارى كوردستان

بووه روو- تراژیدیای قپ کردنی نتهوهیهک به دروشمی (نهفقال)، که دواتر نهو ناوه له زمانی کوردیدا بوو به ناونیشانی شالآوه که و قوربانیهکانی. نهو زاراوهی نهفقاله له دهروازهیهکی زهبلأحی تراژیدیاوه چوووه نیو فهرهنگی زمانی کوردیهوه. نهو زاراوهیه بونی نازاریکی نهپراوهی نتهوهیهکی لی دیت. پیشانگا که تیکه لهیهک بوو له نمایش و دهنگ. هاویهندی و رایه لیککی زور به تین له نیوان دهنگ و که رهسته (فیگه رهکانی تاکه به رههم) ی پیشانگا که دا هه بوو. هونه رمه ند سه رسورمانی خوی دهخاته روو، که له سایه ی بیر و باوهر و به پاساوی نهو، په لاماری نتهوه که ی دراوه، له بن په رده ی نایین بهیادخی قپ کردنی نتهوهیهک بهرز کراوتهوه.

ععلی رهزا له پیشانگایه دا توانیی که شی نهفقال له نیو هو لیکدا بنا فرینسی، وینای تراژیدیایه کی سهخت بکیشیت، که کس و کاری نهویشی تیدا بوونه ته قوربانی (زورترین ریژهی قوربانیهکانی نهفقال خه لکی گهرمیانن). که رهسته ی نمایش کردن و به رهجهسته کردنهوهی رهش شالآوی نهفقال بهم جوهره هه ژینه ره و له رووبه ریکی دیاری کراودا، هونه رمه نندی گه یاندوه ته ناستی پیکانی نامانج و مه بهست. نهو دامه ن و چاوگی گریمانه یی رووداوه که ی، به راستیی شالآوه که وه گری داوه. پیشم وایه ژیانی تهژی له نازادی، نازاد له ترس و هه ره شه له ولایتیکی رۇژاوی نهو روپا، بو رییه کی زوری به ععلی رهزا داوه، که به نهو په ری راستگویییه وه بیته ناخاوتن، پرؤژه که شی بی سله مینه وه و دوودلی، له خاکی نهفقال دیتهدا، پیشان بدات.

نهو له گه یاندنی په یامه که ی زور سه رکه وتوو بوو، خویندنه وهیه کی هزری و هونه ریانه ی بو مهرگه ساتی کورد قرانی نهفقال کردوه. له مه شدا رهنگی رهش تاکه رهنگی بالادهست بوو له نینسلوشنه کهیدا، پؤشاک ی پاشماوه ی نهفقالیش، پاش بو یاغ کردنیان به رهنگی رهشی خمین، ناوه نندی هو له که یان داگیر کرد بوو، تیکه له ی دهنگی خه لکانی نهفقال که ره و خه لکانی بهر نهفقال که وته و نهفقال برده، هینده ی دیکه په یامه که ی چرتر کرد بووهوه.